

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: סגולותיה של מצוות סוכה

"גם השנה הייתי בדרכי לעיר למברג ובכיתי 50 זהובים, אותם הקדשתי למטרת רכישת אתרוג. בדרך עצרתי בפונדק כדי לשתות משהו ולנוח קצת. הואיל והיתה זו שעת מנחה, נעמדתי באחת הפינות והתפללתי מנחה. כאשר הייתי באמצע תפילת "שמונה עשרה", שמעתי לפתע צעקה נוראה ולאחריה אנחות של מישהו שנמצא כנראה בצרה גדולה. מיד כשסיימתי את תפילתי ניגשתי לברר מה קרה ואולי אוכל לעזור. והנה אני רואה יהודי בעל עגלה אבא לילדים, שבקושי רב מוציא את פרנסתו מהובלת אנשים בעגלה הרתומה לסוס צנום אחד. עתה קרה לאיש אסון נורא: סוסו כרע תחתיו לפתע, התמוטט ומת. ככל הנראה סיים הסוס המסכן את ה"קריירה" שלו לתמיד, ועתה – צעק בעל העגלה במר נפשו – לא נותר לו, אלא לתלות את עצמו על עץ ולגמור את חייו, באשר בלי הסוס נשבר מטה לחמו ואין לו יותר מה לעשות בעולם הזה.

"לא יכולתי לראות את הסבל והיאוש הנשקפים מעיני היהודי הפשוט ונסיתי לנחמו. אמרתי לו, כי אסור לו לשכוח כי בורא העולם יכול לעזור לו במצוקתו, ככל שהיא נראית לו חמורה ונטולת פתרון. גם בעל הפונדק ריחם על האיש ואמר לו, כי הוא מוכן למכור לו ב-50 זהובים סוס מצויין, השווה 80 זהובים, רק כדי לעזור לו לצאת מן המיצר.

"בעל העגלה מיאן להתנחם ואמר כי אין לו בכיס אפילו 5 אגורות, על אחת כמה וכמה 50 זהובים, וכי מי שמציע לו לקנות סוס ב-50 זהובים עושה ממנו צחוק.

"הרגשתי באותו רגע, כי אין אני יכול להמשיך ולהחזיק בכיסי את 50 הזהובים השמורים עמי לקניית אתרוג בלמברג, שעה שלפני עומד יהודי שכל חייו תלויים בכך. שאלתי, איפוא, את בעל הפונדק מהו המחיר הסופי שבו הוא מוכן למכור את הסוס? בעל הפונדק הביט בי בפליאה כמי שלא מאמין למשמע אוזניו ואמר, כי אם אשלם לו מיד ובמזומנים, הוא מוכן לתת את הסוס ב-45 זהובים, אולם אף פרוטה לא פחות.

מיד הוצאתי את הכסף מכיסי ושקלתי לידי בעל הפונדק 45 זהובים. בעל העגלה, שהביט בנו כשעיניו כמעט יוצאות מחוריהן, הביט בנו בתדהמה מוחלטת. הוא לא היה מסוגל להוציא מילה מפיו ושמתו היתה בלתי ניתנת לתיאור.

"אתה רואה" אמרתי לו, "אפילו במצב שנראה חסר כל תקוה, בורא העולם יכול לעזור לך". הוא מיהר עם הפונדקאי כדי לרתום את הסוס לעגלה שעמדה תקועה ביער.

אני המשכתי בדרכי ללמברג, כשבכיתי רק חמישה זהובים, כמובן שנאלצתי להסתפק בקניית אתרוג כשר, אך פשוט למראה ולא מהודר כפי שהייתי רגיל תמיד. מובן מאליו, כי בסכום זה לא קיבלתי משהו מיוחד במינו. בכל השנים היה האתרוג שלי בעיר האתרוג היפה והמהודר ביותר והרבה אנשים היו רגילים לבוא אלי ולברך עליו. אולם השנה פשוט התביישתי ללכת הביתה עם אתרוג כה פשוט ובהסכמת אשתי באתי הנה, לליז'נסק, מקום שאיש אינו מכיר אותי, כך שאיני צריך להתבייש" סיים אורי את סיפורו.

"אבל רבי אורי!" קרא רבי אלימלך. "האתרוג שלך אכן מיוחד במינו! רק עכשיו אני מבין מדוע יש לאתרוג שלך ריח של גן עדן! הבה ואספר לך את המשך הסיפור: כאשר בעל העגלה אותו הצלת ממצבן

מצינו כי יש מעלה גדולה בנתינת צדקה בערב חג סוכות, כפי שכתב בספר פרי עץ חיים (שער חג הסוכות פרק ג'): וביום י"ד שהוא ערב סוכות, יש להרבות בצדקה, והוא כי עתה עליות רחל, הנקראת "צדק" ויש לחלק הקופה לעניים. ע"כ. וכן כתב בספר אור צדיקים (סימן ל"ח): יש להרבות בצדקה ערב סוכות, ומהרח"ו ז"ל היה מחלק הקופה לעניים בערב סוכות. ע"כ. והחיד"א בספרו מחזיק ברכה (סימן תרכ"ה סק"א) הביא את דברי אור צדיקים והוסיף: ויש טעם נכון מאוד על דרך האמת, ויומא הוא דקא גרים בדרך צדקה תמצא, ויזהר מאוד לתת מתבשיל יום טוב לעניים, כמו שכתוב בזוהר. ע"כ. וכך כתב בספר מטה אפרים (סימן תרכ"ה סעיף כ"א): יש להרבות בצדקה בערב סוכות ולהזמין אורחים עניים מהגנים על יום טוב כל אחד כפי יכלתו והשגתו דו"ע."

וכתב בספר יסוד ושורש העבודה (פרק י"ב): הנה זה היום של ערב סוכות, הרי הוא בכי יתן איש אשר ידבנו לעשות צדקה כי רבה היא מאוד ביום הזה, וגם הוא זמן אסיפה לאסוף הביתה על כל ימי החג להזמין ולארח עניים מהגנים בני תורה על שולחנו, והם חלק השבעה אושפיזין קדישין. ע"כ.

ובפרק י"א כתב: אחי ורעי קדושי ה' ידידי עליון ואהובי נפשי, הביטו אל שיעור חשיבותם של מקיימי מצוה זו (מצות סוכה), אלו הן הנוחלין ומנחילים הגאולה והחירות לו ולבניו אחריו לדורות עולם, וכבוד ה' חופף עליו כל היום, והוא יושב בצל סוכה וקדושי משכני עליון האבות הקדושים באים עמו בצל סוכה. והם שמחים עמו כשנותן אז מלחמו לילדים ואביונים הגונים בעלי תורה, ועניים מרודים יביא ויאסף אותם הביתה, והם יקחו חלקם של הני אושפיזין עילאין קדישין, ומברכתם יבורך גבר ירא ה' שבע ברכות, ואיך לא יתלהב ויחם לבבו אל הזהירות והשמירה מעולה בזה מאוד מאוד. ע"כ.

ומסופר על הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק ז"ע אשר פעם בחג סוכות הרגיש בבית מדרשו כי אתרוג מיוחד עם ריח גן עדן נמצא בו, מיד פניו אל אחיו רבי זושא, שיעזור לו למצוא את האתרוג הממלא את כל בית-הכנסת בריח של גן עדן.

השניים הלכו מספסל לספסל, מאיש אל איש, עד שעברו את כל בית המדרש והגיעו אל אחת הפינות האחוריות, שם עמד אדם פשוט למראה ואתרוג בידו. "זהו זה!" קרא רבי אלימלך בשמחה. "בבקשה רבי יהודי גלה נא לי, כיצד השגת את האתרוג הנפלא שברשותך?"

האיש, שהופתע בשאלה הבין שלא יוכל להתחמק מהרבי וסיפר את סיפורו: "שמי הוא אורי ואני בא מן העיר סטרליסק. מאז ומתמיד היתה מצוות נטילת הלולב והאתרוג חביבה עלי, וכן, למרות שאני אדם עני, אני משתדל לרכוש אתרוג יפה ומהודר בכל שנה. אשתי עוזרת לי בפרנסת הבית ועובדת כטבחית, ואילו אנוכי מלמד בעיר סמוכה. מחצית משכרי אני מוציא לצרכי הבית, ואילו בחצי השני אני רוכש אתרוג בעיר הגדולה למברג. כדי שלא לבזבז כסף על הנסיעה לשם, אני הולך ברגל.

הנואש, הרהר במה שאירע עמו, הוא הגיע למסקנה שאותה הייתה לא אחר מאשר אליהו הנביא בדמות אדם, אותו שלח האלוקים כדי לעזור לו במצוקתו.

"כשהגיע למסקנה זו, הוא חיפש דרך להביע את רגשי תודתו לבורא העולם. אך בעל העגלה המסכן אינו יודע לקרוא, כך שלא היה מסוגל לבטא את רגשותיו בתפילה. הוא ייגע, איפוא, את מוחו הפשוט, כדי למצוא איזו דרך הולמת להבעת תודתו. בסופו של דבר הוא לקח לידו את השוט שלו, הניף אותו אל על, נפנף בו בכל כחו וקרא בקול גדול: "ריבונו של עולם! אני אוהב אותך כל כך! אני אוהב אותך יותר מאשר את אשתי וילדי! מה אוכל לעשות כדי לשכנע אותך באהבתי אליך? אצליף בשוט שבידי לכבודך, כאות וכסמל לאהבתך! ובאומרו זאת, הניף בעל העגלה את השוט והצליף בו באוויר שלש פעמים.

"היה זה באחד מימי עשרת ימי תשובה שבין ראש השנה ליום כיפור. ביום כיפור ישב הקב"ה בבית דין של מעלה והאזין לתפילות היום הקדוש. אותה שעה היה רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, סנגורם של ישראל, דוחף קרון מלא מצוות שעשו היהודים במשך השנה, אל שערי השמים. ברגע האחרון הופיע השטן והפריע לו בכך שזרע בדרך עברות שעברו בני ישראל במשך השנה, כך שרבי לוי יצחק נתקע שם ולא הצליח להתקדם הלאה. אחי, רבי זוסיא ואני עצמי, נתנו לו כתף, כדי לעזור בדחיפת הקרון קדימה, אולם כל זה היה לשווא, גם המאמצים המשותפים של שלשתנו עלו בתוהו.

"לפתע נשמע רעש מוזר ואת האויר פילח קול צליפת השוט, שוטו של בעל העגלה. הקול הפך לקרן אור בעל עוצמה אדירה, שהאיר את כל היקום עד למעלה, בשמי השמים. אפשר היה לראות את המלאכים ואת כל הצדיקים יושבים מסביב, משבחים ומפארים לה' וכאשר נשמע קולו של בעל העגלה, שהצהיר על אהבתו לה' בעודו מצליף בשוט, ענו כולם ואמרו: "אשרי המלך שעבדו משבחים לו כך".

"באותו רגע הופיע המלאך מיכאל כשהוא מוביל אחריו סוס ואחריו את בעל העגלה עם השוט ביד. המלאך מיכאל רתם את הסוס לקרון המלא מצוות ובעל העגלה הצליף בשוטו. וראה זה פלא: הקרון זינק קדימה, דהר על פני כל עוונות בית ישראל שחסמו קודם לכן את הדרך והגיע הישר אל כיסא הכבוד. ה' מלך מלכי המלכים, קיבל אותו בחסד וברחמים ומיד קם מכסא הדין וישב על כסא הרחמים. כך נחתמה שנה טובה ומאושרת לכל בית ישראל".

סיים רבי אלימלך את סיפורו, והוסיף: "ואתה ר' אורי היקר, ראה כל זה בא בזכותך, בזכות מעשה החסד שעשית. לך הביתה והיה למנהיג בישראל. תנהג את עדתך ברמה, כי הוכחת שהנך ראוי לכך. אולם לפני שאתה הולך, תרשה נא לי לברך על האתרוג המופלא שלך".

ואתו אורי, התפרסם לימים כ"השרף" – רבי אורי מסטרליסק, זכותו תגן עלינו.

מהמקורות אשר הזכרנו מתברר כי יש מעלה גדולה בנתינת צדקה בערב חג סוכות ובחג סוכות עצמו, והנה, שאין מקרא יוצא מידי פשוטו, שעל האדם להרבות בנתינת צדקה כדי שיהיה לעניים כיצד לקיים את שמחת החג כראוי, וכך נהגו כל הצדיקים בכל הדורות, וכפי שמפורסם על הרה"ק רבי חיים מצאנז ז"ע שהיה בערב סוכות מפור סכומים עצומים לצדקה, ואף שבכל השנה היה מרבה לתת סכומים גדולים לצדקה, אולם בערב חג סוכות היה מפזר פי כמה וכמה לאין שיעור, ומסביר, כי אין לך "נוי סוכה" יותר מן הצדקה שמחלקים בערב סוכות.

ומתבאר, כי יש מעלה גדולה בנתינת צדקה קודם חג סוכות בשביל לשמח את העניים והאביונים. אולם אם כן היה ראוי לחייב כן גם קודם חג הפסח וחג השבועות אלא ודאי שיש בזה טעם נוסף.

ובפשטות אפשר היה לומר שדבר זה נדרש כבר בימי ראשית היותנו לעם. שכן במדבר למחרת יום הכיפורים כשירד משה רבינו מן ההרף וציווה את ישראל בבניית המשכן, וכל ישראל אנשים ונשים נענו לקריאה עד ש"מרבה העם להביא". ודבר זה נדרש לדורות.

אולם נראה ביאור חדש בענין מעלת הצדקה בערב חג סוכות.

כתב בספר ליקוטים מפרדס (ה"ג ערך סוכה) בענין ההלכה בבניית סוכה שאין צורך בארבע דפנות שלמות אלא גם מספיק שתיים כהלכתן ואחת אפילו טפח (סוכה 1:), והוא מסביר, כי שלש דפנות כנגד "בני חיי ומזוני" הצריכים לאדם בעולם, ושניים מהם שהם בני חיים צריכים להיות שלמים ולא חסרים, כי חיי וחיי בניו יהיו מלאים ובריאים ושלמים, אך השלישית שהיא כנגד מזונות, גם אם היא קצת בצמצום ישמח בחלקו, כי היא אפילו טפח, ראשי תיבות "טוב פת חריבה".

נמצא כי הדופן השלישית שמידתה רק טפח רומזת למזונותיו של האדם.

והנה, כתב בשער הכוונות (הרושי חג סוכות דרוש ד') ז"ל: "הוא שאמרו בגמרא: שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח וכו', והוא מחבק אותה בזרועו הימיני והנה הזרוע יש בו תלת פרקים, פרק העליון הסמוך ומחובר בכתף והוא ארוך ופרק האמצעי והוא הנקרא זרוע וגם הוא ארוך, ופרק האחרון והוא הכף של יד עם ה' אצבעותיו וזו היא פרק קצר וקטן. והנה בהיותו מחבקה בזרועו נמצא כי הפרק העליון הוא מחבק את צד זרוע שמאל של נוקבא והפרק האמצעי נכפף עוד ומחבק לצד האחור של נוקבא ואלו נקראים ב' דפנות שלימות כהלכתן והפרק השלישית של היד, נכפף יותר מכולם ומחבק צד פנים של נוקבא אבל אינו מחבק כל הצד ההוא של פנים, כי הפרק ההוא קטן וקצר ואין בו רק שיעור טפח שהם ד' אצבעות היד לבדם ועל זה אמרו ודופן שלישיית אפילו טפח. ע"כ.

נמצא כי דופן השלישית אשר מידתה רק טפח, היא כנגד כף היד של בורא עולם, אלא שיש שתי אפשרויות למדוד את מידת טפח יש "טפח שוחק" (סוכה 2) ופירש רש"י, מודדין בארבע אצבעות שאינם נוגעות זו בזו, או טפח מצומצם שהאצבעות סגורות. והנה, אם כף היד שמידתה טפח, תהא פתוחה או מצומצמת תלויה היא באדם עצמו, ועל ידי פתיחת ידו זוכה גם לפתיחת ידו של בורא עולם ונעשה "טפח שוחק", אולם אם סוגר את ידו בערב החג, משפיע בזה לרעה גם על היד העליונה.

ולכן יש להרבות בנתינת צדקה קודם חג סוכות, כדי לפתוח את כף ידו של בורא עולם המחבקת את עם ישראל, ועל ידי זה להשפיע שפע של מזון ופרנסה לכלל ישראל.

חיבוק זה של בורא עולם, מסובב את האדם באור גדול ונורא. והנה, כאשר נכשל האדם בעבירות, הרי בזה בורא הוא מלאכי חבלה הדורשים מבורא עולם להזיק את מי שבראם, היינו את האדם החוטא, ובלית ברירה מאשר להם בורא עולם לילך ולהזיק. אולם מגודל אהבתו אין הקב"ה יכול לראות בצערם של בניו, לכן מחבק הוא אותם ועל ידי זה הוא מסתיר את החוטא מעיני המזיק.

וכדברי קדשו של השם משמואל (חלק מועדים, סוכות, תר"פ) ש"אויר הסוכה הוא מלא קדושה והארת השמות הקדושים, וכוחות החיצונים עיניהם טרוטות מלהסתכל באור הזה. ועל כן איש שהסוכה קולטתו הוא מוצנע ונסתר מעיניהם של הכוחות ההם הרודפין אחריו ואינם מוצאין אותו, כי אינם יכולין להסתכל באויר הסוכה למצוא אותו".

והגנה זו של הסוכה אינה רק בהיות האדם כאן בעולם הזה אלא אף לאחר פטירתו, כמובא בתיקוני הזוהר (דף קלב): "ומאן דעביד ליה סוכה, קוב"ה מסכך עליה בהווא עלמא, ואגין עליה מכל מלאכי חבלה כד נפיק מהאי עלמא ואזיל להווא עלמא. ע"כ.

בזה יש לבאר מה שכתב בספר מהרי"ל ז"ל: נשאל למהר"י סגל מאי טעמא אומרים בסוכות 'זמן שמחתנו' יותר מפסח ושבועות שבכולם כתיב שמחה? ואמר, שהיה בו שמחה יתירה שהיו מדליקין ד' מגורות שהיו מאירות בכל ירושלים.

ודבריו תמוהים לכאורה, כי מה ענין שמחתם שהיו מדליקין מגורות שהיו מאירות בכל ירושלים נעשה הזמן של סוכות 'זמן שמחתנו'?

אולם לפי דרכינו יש לפרש, ענין הדלקת המגורות באה ללמד, על האור הגדול השורה על עם ישראל בחג סוכות יותר משאר החגים, על ידי חיבוקו של בורא עולם, ומחמת כן אין המזיקים יכולים להביט בהם, וניצלים מהם, ולכן ראויה לשמחה יתירה.

על פי זה מובן היטב מדוע סגולת הסוכה להביא רפואה לאדם, כפי שהביא בספר מטה אפרים (ס' תרכ"ו, בהגה"ה) בשם ספר צמח צדיק (ענייני סוכות) שכתב ז"ל: מן הסוכה נמשך רפואה לאדם על כל רמ"ח איבריו, כי סוכ"ה במילוי סמ"ך וא"ו כ"ף ה"י בגימטריא רמ"ח, ובפרט ביום הראשון שהוא אושפיזא דאברהם, שאברהם בגימטריא רמ"ח. ע"כ. וכן בספה"ק תפארת שלמה (ראדומסק, ענייני סוכות) כתב, על ההלכה (שולחן ערוך ס' תר"מ סעי' ג') שחולים ומשמשיהם פטורין מן הסוכה, דזהו רומז שע"י הסוכה יהיו נפטרין מכל צער ומכל מכאוב ויתרפאו מחוליים. ע"כ.

ויש לפרש, כי מחמת אור הסוכה הגורם לבל יוכלו החיצונים להסתכל על האדם, ממילא אינם יכולים להזיק לו עוד, ולכן זוכה לרפואה.

זו גם סיבת האיסור להכניס גוי אל תוך הסוכה. כפי שמובא בזה"ק (פרשת אמור דף קג.) (תרגום): ועל כן כתוב: "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", כי כל מי שהוא משורש וגזע קדוש מישראל, ישבו בסוכות תחת צל האמונה. ומי שאינו מגזע ושורש

הקדוש של ישראל, לא ישב בהם, ומוציא עצמו מתחת צל האמונה.

מדברי הזוהר משתמע שהאיסור הוא לכאורה איסור אישי על הגוי לבל יכנס לסוכה, אך הסוכה עצמה איננה מושפעת וניזוקת ממעשהו של הנכרי. אולם כתב בספר שפתי כהן (ע"ה התורה פרשת אמור), כי בהיכנס נכרי אל הסוכה הקדושה השורה בסוכה תסתלק ממנה ואף האושפיזין ח"ו יקללו קללות נמרצות את בעל הסוכה.

ונראה להוסיף, הסוכות הם כנגד ענני הכבוד (סוכה יא.) וענני הכבוד ניתנו לישראל בזכות אהרן הכהן (תענית ט.) מעלתו של אהרן הכהן, על אף שהיה כהן גדול ויושב ברומו של עולם, חדר מיוחד היה לו לכהן גדול בבית המקדש ובכל זאת לא ישב לו לבדו והתעסק בהתעלותו האישית, אלא יצא לרחובה של עיר והשכין שלום בין איש לחבירו, בין איש לאשתו עד ששמונים אלף בחורים הלכו אחרי מיטתו, שנקראו בשמו "אהרון" לאות הוקרה על שהשכין שלום במשפחות אלה (מסכת כלה פרק ג'). כמה כוחות מדהימים, כמה יגיעות עצומות על אנושיות, כמה שכנועים ותחנונים והסברים מסתתרים מאחורי עובדה מפליאה זו.

ובתנא דבי אליהו רבה (פרק י"ג) מוסיף, שהיה אהרן הכהן "מחזר על כל פתחי ישראל וכל מי שלא היה יודע לקרות קריאת שמע וכן מי שאינו יודע להתפלל היה מלמדו קריאת שמע ולהתפלל וכן מי שאינו יודע לכנוס בגופה של תורה היה מלמדו".

אהרן הכהן יכול היה לשכון בכבודו של עולם, אף אם היה עוסק בעבודתו ובתלמודו ולא היה זו מקומו. אבל הוא רצה להוסיף עוד ועוד הוא יצא מגבולו לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, להרבות שלום וללמדם תורה, וכל זה מגודל אהבתו לעם ישראל.

בזה עורר למעלה את אהבתו של הקב"ה, כאשר אהרן הכהן מתמלא חיבה לעם ישראל, הוא מעורר בזה את חיבתו של הקב"ה, עד שמתפרצת אהבה עד לכדי חיבוק, ובורא עולם מחבק את עם ישראל.

לפי זה יש לתת טעם חדש לריבוי הצדקה בערב חג סוכות, כיון שנתנית הצדקה נובעת מאהבת ישראל, ובזה מעורר את אהבתו יתברך עד לכדי חיבוק.

והנה, מובא במדרש (שיר השירים רבה ג, כה) על הפסוק "בעטרה שעטרה לו אמו", אמר רבי יוחנן: שאל רבי שמעון בר יוחאי את רבי אלעזר ברבי יוסי, אמר לו אפשר ששמעת מאביך מהו 'בעטרה שעטרה לו אמו'? אמר לו: הן. אמר לו: היאך? אמר לו: למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה יותר מדאי והיה קורא אותה בתי, ולא זו מחבבה עד שקרא אותה אחותי, ולא זו מחבבה עד שקרא אותה אמי, כך היה מחבב יותר מדאי הקב"ה לישראל, וקראן בתי, הדא הוא דכתיב 'שמעי בת וראי', ולא זו מחבבן עד שקראן אחותי, שנאמר 'פתחי לי אחותי רעיתי', ולא זו מחבבן עד שקראן אמי שנאמר 'הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו' ולאמי כתיב. ע"כ דברי המדרש.

ומבאר המשך חכמה (פרשת ואתחנן ה', ט"ו) ששלשת התוארים הללו הם כנגד שלשת הרגלים וז"ל: וזה מורה על ג' זמנים האלה, על מה שהיה בעת יציאת מצרים שאז בבחינת השפע היה בחינת בת, שהיא מקבלת שפע לבד. ובעת מתן תורה היה בגדר אחותי, ששניהם משפיעים ומקבלים זה מזה, ואח"כ בעת עשיית המשכן היה בגדר אמו שהיא המשפעת והפועלת מצידה לבד.

וכתב הכלי יקר (פרשת יתרו פרק י"ט פסוק ד') בענין המדרש: ובלי ספק שמדרש זה מדבר במדריגות הממשלה שיש לזה על זה, כי האב מושל על הבת, וכן האם אבל אח ואחות שוין המה. כך מתחילה קרא הקב"ה לישראל בת מצד אהבתו לישראל ואך לו יתברך המלוכה למשול על ישראל כממשלת האב על בתו, וזה היה בימי אברהם כי פסוק "שמעי בת וראי" נדרש על אברהם (בר"ר לט, א) וכו'. ואח"כ העלה אותם הקב"ה למדריגה גדולה מזו לקרא אותם "אחותי", לומר שהם שוים אליו ית' והשוה הקב"ה כבודו ומוראו יתברך לכבודם וכאומרם רז"ל שהצדיקים דומים כאילו נעשו שותפים למקום ברוך הוא, וזה היה בימי יצחק, שאמר לו הקב"ה "גור בארץ הזאת ואהיה עמך" (תולדות כ"ו, ג'), היינו בשוה וכו'. ואח"כ כשבא יעקב חבל נחלתו חוט המשולש העלה אותו ה' למדריגה גדולה מזו, לקרוא אותו "אם" כמו שהאם מושלת על הבת, כך צדיק מושל ביראת ה' כמו שדרשו רבותינו ז"ל (מ"ק ע"ט), וזהו שנאמר ביעקב "כי שרית עם אלהים ואנשים ותוכל". עכ"ל.

ומבואר בדבריו ששלושת המדרגות של בתי אחותי אמי, הם כנגד אברהם יצחק ויעקב. והוא מבואר מאוד לדרכו של המשך חכמה,

ששלושת המדרגות של בתי אחותי אמי, הם כנגד ג' המועדים פסח שבועות סוכות, שהרי כתב הטור (א"ח הלכות ר"ח סימן ת"ז) וז"ל: המועדים נתקנו כנגד אבות פסח כנגד אברהם דכתיב 'לושי ועשי עוגות', ופסח היה. שבועות כנגד יצחק שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק. סוכות כנגד יעקב דכתיב 'ולמקנהו עשה סוכות'. ע"כ.

ולכן שלשת מדרגות אלו של בתי אחותי אמי, הם גם כנגד אברהם יצחק ויעקב, וגם כנגד ג' המועדים פסח שבועות סוכות. ופסח שהוא כנגד אברהם הוא בחינת "בתי", שבועות שהוא כנגד יצחק הוא בחינת "אחותי", ויעקב שהוא כנגד סוכות הוא בחינת "אמי".

לאור דברינו יש לומר שנקראו ישראל בחג סוכות בדרגת "אמי", כיון שיש אהבה תמידית בין הקב"ה לעם ישראל בבחינת אב האוהב את בתו, אולם כשיהודי מעורר את אהבתו לחבירו מעורר את האהבה העליונה ונעשה על ידי זה בחינת "אחותי", אולם בסגולת חג סוכות להביא לתוספת אהבה ועל ידי האהבה למטה מעוררים את האהבה העליונה עד כדי "אמי".

וזהו "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", "אזרח" אותיות אח – זר, שהתפקיד בסוכות להפוך מהתנהגות של זר לאחיו, ל"אזרח".

לסיום, יש מעלה גדולה להתפלל בסוכה דוקא (ע"י ש"ע סימן תרל"ט סעיף ד', ובערוך השולחן שם סעיף י"ט), כי על ידי כניסתו לסוכה זוכה למעלת "אמי", בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ויכול לפעול רבות בתפילתו בסוכה.

בס"ד יצא לאור הספר שרבים ציפו לו נזולת שדה – תנאים ואמוראים

בביאור מעשיהם והנהגותיהם של
התנאים והאמוראים בדרך הדרוש
והאגדה.

א. מדוע רבן יוזון בן זכאי נקבר בטבריה על
אף שזוי בדרום?

ב. מדוע בוזרה ברוריה לבעוט ברגלה
בתלמיד ששנה בשקט ולא סתרה לו על
לזיוו?

ג. מדוע רבי מאיר נקבר בעמידה?

ד. כיצד רבי טרפון נשבע ואומר "אקפוץ את
בני"?

ה. מדוע שפוזות קיסר רומי היו משבזות את
רבי אבהו?

ו. מדוע הרבו הזוכמים לזושוד ברב פפאי?

תשובות לשאלות אלו ועוד דברים מעניינים
ונדירים תמצאו בספר "נזולת שדה תנאים
ואמוראים"

לפרטים: 0504145482